

Uchwała Nr XXIII/157/2017

Rady Gminy Kruszyna

z dnia 29 marca 2017r.

w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna na lata 2017 – 2019”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.), w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz. 575 z późn. zm.) **Rada Gminy Kruszyna uchwala, co następuje:**

§ 1

Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna na lata 2017 – 2019” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kruszyna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wanda Krąwczyk
Wanda Krąwczyk

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/157/2017
Rady Gminy Kruszyna
z dnia 29 marca 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna na lata 2017-2019

KRUSZYNA 2017

WPROWADZENIE

Pierwszy „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna opracowany był na lata 2014 – 2016”. Program ten został przyjęty Uchwałą Nr XXXVII/232/2014 Rady Gminy Kruszyna z dnia 31 marca 2014r. i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminę ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta nakłada obowiązek na samorząd podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi itd.

Do zadań własnych gminy należy między innymi:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

- a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej
- 3) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Podstawą tego programu jest przede wszystkim dobro dzieci, które potrzebują szczególnej troski i pomocy ze strony dorosłych. To właśnie rodzina szczególnie oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycji, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jednak nie wszystkie rodziny prawidłowo realizują zadania opiekuńcze-wychowawcze. W dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie, zaburzają prawidłowy rozwój dziecka i proces wychowawczy. Trudności w rodzinie są w większości spowodowane:

- czynnikami zewnętrznymi takimi jak np.: bezrobocie, choroba, niepełnosprawność, itp:
- czynnikami tkwiącymi w samej rodzinie tj. uzależnienia, przestępczość, przemoc, brak umiejętności wychowawczych, zaniedbywanie obowiązków itp.

Dzieci dorastające w dysfunkcyjnych rodzinach nabywają nieprawidłowe wzorce funkcjonowania, co odzwierciedla się negatywnie w dorosłym życiu.

Należy podkreślić, że działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmocnienia więzi w całej społeczności. Uwzględnienie możliwości rozwojowych rodziny, jej zdolności do przewycięzania braków i pokonywania trudności jest podstawą programów skierowanych na wspieranie i poprawę funkcjonowania rodzin. W rodzinie kształtuje się „kapitał ludzki”, który jest wyznacznikiem tempa rozwoju danej społeczności. Wsparcie rodziny powinno być

w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Podstawowym założeniem Programu jest utworzenie systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez podejmowanie różnorodnych działań wspierających rodzinę. Działania – głównie o charakterze opiekuńczo-wychowawczym skupiać się będą nie tylko na dziecku, ale także na jego rodzinie, także w przypadkach, gdy dziecko umieszczone zostanie w pieczy zastępczej, a praca z rodziną biologiczną prowadzona będzie w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Rodzina stanowi dla dziecka najlepsze naturalne środowisko, w którym otoczone indywidualną opieką ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb, dzięki czemu może się prawidłowo rozwijać.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna na lata 2017-2019 zapewni systemowe w skali gminy podejmowanie działań pomocowych, rozwój oraz szybkość interwencji przy jednoczesnym zapewnieniu dobrego przepływu informacji.

Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie, gdy problemy zaczynają występować oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

I. Podstawa prawna

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r., poz. 595 z późn. zm.)
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 163 z późn. zm.)
- 3) ustawa z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późn. zm.)
- 4) i innych ustaw

II. Sytuacja demograficzna w Gminie Kruszyna.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016r. w Gminie Kruszyna zamieszkiwało 4.851 osób, w tym 2.465 kobiet i 2.386 mężczyzn.

Lp.	Wskaźnik	ogółem
1.	Ludność ogółem:	4.851
	w tym:	
	- liczba osób do 18 roku życia	859
	- liczba osób w wieku produkcyjnym (19 – 65 lat)	3.303
	- liczba osób w wieku poprodukcyjnym (66 lat i więcej)	689
2.	Urodzenia	46
3.	Zgony	48

Skala bezrobocia w Gminie Kruszyna według informacji Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie o sytuacji na lokalnym rynku pracy w grudniu 2016r. przedstawiała się następująco:

Gmina Kruszyna	Rok 2016
Bezrobotni ogółem:	169
w tym kobiety:	83
Bezrobotni z prawem do zasiłku ogółem:	43

III. Diagnoza sytuacji rodzin.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszynie wg stanu na dzień 31.12.2016r.

Według danych sprawozdania rocznego MPiPS za 2016r. z udzielonych świadczeń pomocy społecznej na terenie Gminy Kruszyna wsparciem w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszynie objęto 139 rodzin oraz 62 rodziny pomocą w postaci pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych.

Wśród tych rodzin, 73 rodziny to rodziny z dziećmi, korzystające z różnych form wsparcia systemu pomocy społecznej, w tym o liczbie dzieci:

- 1 dziecko - 25 rodzin
- 2 dzieci - 26 rodzin
- 3 dzieci - 13 rodzin
- 4 dzieci - 7 rodzin
- 5 dzieci - 2 rodziny
- 6 dzieci i więcej - 0

oraz 25 rodzin niepełnych, w tym:

- o liczbie dzieci 1 - 11 rodzin
- o liczbie dzieci 2 - 10 rodzin
- o liczbie dzieci 3 - 2 rodziny
- o liczbie dzieci 4 i więcej - 2 rodziny

Najczęściej występującym powodem przyznania pomocy socjalnej w ramach ustawy o pomocy społecznej w Gminie Kruszyna w 2016r. według danych zawartych w tabeli poniżej jest bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w rodzinach niepełnych i wielodzietnych znalazła się na 4 miejscu wśród przyczyn przyznawania pomocy, co uzasadnia potrzebę podejmowania działań w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powody przyznania pomocy w 2016r.

Przyczyna	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	4	4
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	6 6	31 31
Bezrobocie	54	145
Niepełnosprawność	50	106
Długotrwała lub ciężka choroba	35	65
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem:	20	79
, w tym:		
- rodziny niepełne	12	34
- rodzina wielodzietna	8	45
Alkoholizm	7	12
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	4
Zdarzenie losowe	3	6

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym, które niesie za sobą nie tylko niedostatek, ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do marginalizacji i obniżenia poziomu życia rodziny. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz problemy w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe i problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nie realizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia w pieczy zastępczej.

Niezmiernie ważnym wsparciem w działaniach opiekuńczo – wychowawczych rodziców jest pomoc asystenta rodziny, a także edukacja przedszkolna i szkolna dzieci.

Asystent rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Jego celem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej penetracji środowiska i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko do tych rodzin, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Potrzeba jego pracy

w rodzinie ustaje wraz z osiągnięciem przez rodzinę umiejętności samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Praca asystenta rodziny ma charakter kompleksowy. W pierwszej kolejności osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin, mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Ponadto pomaga również w rozwiązaniu problemów psychologicznych w tym emocjonalnych, rodzinnych, problemów w grupie rówieśniczej. Do jego zadań należy też motywowanie swoich podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomocy w wyborze odpowiedniej szkoły lub kursów zawodowych, przełamaniu kompleksów i ewentualnych kryzysów wynikających z trudności i niepowodzeń w nauce.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej asystent rodziny zatrudniony jest od 01 czerwca 2014r. i pod jego opieką w 2016r. było 11 rodzin.

Gmina Kruszyna podobnie jak i inne gminy w kraju nie posiadają wystarczających środków finansowych na zatrudnienie asystentów. W związku z tym zachodzi potrzeba pozyskiwania środków finansowych zewnętrznych - z programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej pn: „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, który dotyczy dofinansowania kosztów wynagrodzenia asystentów rodziny, dlatego też każdego roku jest składane takie zapotrzebowanie na środki finansowe w ramach resortowego programu.

W pieczy zastępczej na terenie Gminy Kruszyna umieszczone jest jedno dziecko. Do zadań gminy zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej. Według regulacji prawnych obowiązujących od 2012r. na terenie Gminy Kruszyna funkcjonuje jedna rodzina zastępcza spokrewniona wychowująca 1 dziecko. W tej sprawie w dniu 19 czerwca 2012r. pomiędzy Powiatem Częstochowskim, a Gminą Kruszyna zostało podpisane Porozumienie w sprawie ponoszenia wydatków związanych z utrzymaniem dziecka w rodzinie zastępczej. Gmina Kruszyna – właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, ponosi odpłatność jak niżej:

- 10% wszystkich wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka
- 30% wszystkich wydatków w drugim roku pobytu dziecka
- 50% wszystkich wydatków w trzecim roku pobytu dziecka

Trzeci rok i następne lata pobytu w pieczy zastępczej wysokość świadczenia pieniężnego wynosi 330zł. W 2016r. gmina poniosła wydatki w wysokości 3.960zł.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych poprzez niżej wymienione działania:
 - a) wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
 - b) analizę sytuacji rodziny oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
 - c) konsultacje ze specjalistami.
2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny poprzez zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia w rozwiązywaniu problemów.
 - zapewnić rodzinom przeżywającym trudności dostęp do poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego itp,
 - umożliwienie rodzinom korzystania z pomocy asystenta rodziny, którego zadaniem jest organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania bądź w miejscu wskazanym przez rodzinę, polegającej na:
 - 1) opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
 - 2) udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
 - 3) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych i psychologicznych,
 - 4) motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
 - 5) podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
 - 6) współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.
3. Praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowana poprzez:
 - a) aktywizację społeczno-zawodową rodzin, w których członkowie rodziny pozostają bez pracy,
 - b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczania i niwelowania własnych dysfunkcji poprzez m.in. podjęcia terapii leczenia uzależnień, podjęcia terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej, podjęcia leczenia specjalistycznego w przypadku długotrwałej choroby,

- c) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem.
- 3. Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych dla rodziny poprzez:
 - a) udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom z dziećmi zgodnie z planem potrzeb,
 - b) objęcie pomocą w formie gorących posiłków dzieci tego wymagających, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
 - c) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin problemowych, dysfunkcyjnych i środowisk patologicznych,
 - d) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia.
 - e) zabezpieczenie środków finansowych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Kruszyna, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny dotknięte przemocą, problemem uzależnienia, rodziny niewydolne wychowawczo oraz rodziny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizować będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Kruszynie,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruszynie,
3. Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kruszynie,
4. Punktu Konsultacyjnego przy Urzędzie Gminy w Kruszynie,
5. Placówek oświatowych z terenu Gminy Kruszyna,
6. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Kruszynie i w Widzowie,
7. Organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Kruszyna,
8. Komisariatu Policji w Kłomnicach,
9. Prokuratury Rejonowej w Częstochowie,
10. Sądu Rejonowego w Częstochowie, Wydział Rodziny i Nieletnich,
11. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Częstochowie,
12. Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie.

VII. OCZEKIWANE REZULTATY

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi,
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
3. Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi Program.

VIII. MONITOROWANIE PRZEBEIGU I EWALUACJA PROGRAMU

Gminny Program Wspierania Rodzin w Gminie Kruszyna będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i

danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę i ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmie się Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszynie.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach dotacji pochodzących z budżetu Państwa, środków własnych Gminy Kruszyna oraz w miarę możliwości środków pozyskanych z innych źródeł.

X. POSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kruszyna jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy oraz poprawy ich stylu i jakości życia. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny. Ważnym elementem powodzenia realizacji Programu będzie ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie kompetentnych działań.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Wanda Krępczyk
Wanda Krępczyk